

WYMAGANIA EDUKACYJNE. HISTORIA. KLASA 4.

Na ocenę dopuszczającą:

- Uczeń wie, co to jest historia i czym zajmuje się historyk;
- Uczeń wie, czym zajmuje się archeolog,
- Uczeń wie, co to są: źródło historyczne, legenda, zabytek.
- Uczeń zna różne rodzaje zegarów,
- Uczeń wskazuje podstawowe podziały czasu stosowane w historii (wiek, tysiąclecie, era).
- Uczeń wie: co to są mapa i plan, co to jest: tytuł mapy, legenda mapy,
- Uczeń wie, co to są: pamiątka rodzinna, zwyczaj, tablica przodków,
- Uczeń wie, co to są: ojczyzna, patriotyzm, region,
- Uczeń wie, które miasto jest stolicą Polski i jakie są polskie symbole narodowe,
- Uczeń wie, co to jest legenda,
- Uczeń wie, co to są: plemię, gród,
- Uczeń wie, kto to byli św. Wojciech i Bolesław Chrobry,
- Uczeń rozpoznaje insygnia koronacyjne,
- Uczeń wie, kto to był Kazimierz Wielki,
- Uczeń wie, kto to byli Jadwiga Andegaweńska i Władysław Jagiełło,
- Uczeń wie, kim byli Krzyżacy.
- Zna datę bitwy pod Grunwaldem.
- Uczeń wie, kto to był Zawisza Czarny,
- Uczeń wie, kto to byli: rycerz, giermek.
- Uczeń wie, co to jest herb.
- Uczeń wymienia elementy średniowiecznego zamku.
- Uczeń wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik,
- Uczeń wie, które miasto założył Jan Zamoyski.
- Uczeń wie, kto to byli: Stefan Czarniecki, Augustyn Kordecki, Jan III Sobieski.
- Uczeń zna datę bitwy pod Wiedniem.
- Uczeń wie, kiedy powołano Komisję Edukacji Narodowej.
- Uczeń zna datę dzienną uchwalenia pierwszej polskiej konstytucji.
- Uczeń wie, kto to był Tadeusz Kościuszko.
- Uczeń wymienia trzy państwa uczestniczące w rozbiorach Polski,
- Uczeń wie, kto i kiedy napisał tekst *Mazurka Dąbrowskiego*,
- Uczeń zna na pamięć pierwszą zwrotkę i refren polskiego hymnu (bezbłędnie),
- Uczeń wie, co to były branka i Cytadela warszawska.
- Uczeń zna datę rozpoczęcia powstania styczniowego.
- Uczeń wie, z czego zasłynęła Maria Skłodowska-Curie.
- Uczeń zna datę rozpoczęcia I wojny światowej.
- Uczeń wie, kto to był Józef Piłsudski.
- Uczeń wskazuje na mapie Gdynię i COP.
- Uczeń wie, co to były obozy koncentracyjne i podaje przykład takiego obozu.
- Uczeń wie, co to były Armia Krajowa i Szare Szeregi.
- Uczeń zna datę rozpoczęcia II wojny światowej.
- Uczeń zna datę zakończenia II wojny światowej.
- Uczeń wie, kto to byli Witold Pilecki i Danuta Siedzikówna „Inka”.
- Uczeń zna datę roczną powstania Solidarności.
- Uczeń wie, kto to jest Lech Wałęsa.
- Uczeń wie, kto to był Jan Paweł II (Karol Wojtyła).

Na ocenę dostateczną:

- Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą;

- Uczeń wymienia w kolejności chronologicznej epoki w dziejach człowieka.
- Uczeń wie, jakimi narzędziami i technikami posługuje się archeolog.
- Uczeń wie, jakie funkcje pełni muzeum. Dzieli źródła historyczne na pisane i niepisane.
- Uczeń umieszcza wydarzenia na osi czasu.
- Uczeń wie, co to jest chronologia.
- Uczeń określa na podstawie daty rocznej wiek i jego połowę (w odniesieniu do naszej ery).
- Uczeń oblicza czas, który upłynął między wydarzeniami z okresu naszej ery.
- Uczeń wie, jakie są rodzaje map i planów historycznych.
- Uczeń wskazuje na mapie konkretne miejsca i określa ich przynależność państwową.
- Uczeń odróżnia pamiątkę od zwyczaju oraz tablicę potomków od tablicy przodków.
- Uczeń podaje przykład pamiątki i zwyczaju w swojej rodzinie.
- Uczeń wie, co to jest mała ojczyzna.
- Uczeń wymienia najważniejsze polskie święta państwowe.
- Uczeń zna i opowiada legendy o Lechu, Czechu i Rusie oraz o Piaście i Popielu
- Uczeń zna datę przyjęcia chrztu przez Mieszka I.
- Uczeń opowiada, jak wyglądało życie codzienne w państwie Mieszka I.
- Uczeń zna datę zjazdu w Gnieźnie i koronacji Bolesława Chrobrego.
- Uczeń opowiada o męczeńskiej śmierci św. Wojciecha.
- Uczeń omawia funkcje poszczególnych insygniów władzy monarszej.
- Uczeń wymienia najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego.
- Uczeń wie, kto to był Mikołaj Wierzynek.
- Uczeń zna datę założenia Akademii Krakowskiej.
- Uczeń zna legendę o klamerce królowej Jadwigi.
- Uczeń wskazuje na mapie Wielkie Księstwo Litewskie.
- Uczeń zna datę zawarcia unii w Krewie.
- Uczeń zna przebieg bitwy pod Grunwaldem, opowiada o bitwie pod Grunwaldem, odczytuje z planu przebieg bitwy pod Grunwaldem.
- Uczeń rozumie znaczenie powiedzenia: „polegać jak na Zawiszy”.
- Uczeń opowiada o życiu Mikołaja Kopernika.
- Uczeń opowiada o życiu krakowskich żaków.
- Uczeń wie, kto to był Jan Zamoyski i wymienia jego osiągnięcia.
- Uczeń wie, co to była husaria i jak wyglądał husarz.
- Uczeń podaje skutki wojen Polski ze Szwecją i z Turcją.
- Uczeń zna datę rozpoczęcia i zakończenia potopu szwedzkiego.
- Uczeń zna datę insurekcji kościuszkowskiej.
- Uczeń wie, co to jest insurekcja i kto to byli kosynierzy.
- Uczeń wie, dlaczego 3 maja obchodzi się w Polsce święto narodowe.
- Uczeń wie, kto to byli: Napoleon Bonaparte, Jan Henryk Dąbrowski, Józef Wybicki.
- Uczeń wie, kiedy powstały Legiony Polskie.
- Uczeń zna na pamięć polski hymn (bezbłędnie).
- Uczeń wie, co to były manifestacje patriotyczne i kto brał w nich udział.
- Uczeń wie, kto to był Romuald Traugutt.
- Uczeń wymienia osiągnięcia Marii Skłodowskiej-Curie.
- Uczeń wyjaśnia, dlaczego wojnę z lat 1914–1918 nazywamy światową.
- Uczeń wie, kto to był Roman Dmowski.
- Uczeń wymienia polskie formacje wojskowe walczące podczas I wojny światowej.
- Uczeń opowiada o powstaniu portu i miasta Gdyni.
- Uczeń wie, kto to był Eugeniusz Kwiatkowski.
- Uczeń wie, co to były tajne nauczanie i mały sabotaż.
- Uczeń wie, kto to byli „Rudy”, „Alek” i „Zośka”.
- Uczeń opowiada o akcji pod Arsenalem.
- Uczeń wie, na czym polegała specyfika władzy komunistów w Polsce.
- Uczeń wie, kto to byli żołnierze niezłomni (wyklęci).

- Uczeń opowiada o dokonaniach Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny „Inki”.
- Uczeń zna datę wprowadzenia stanu wojennego (rok).
- Uczeń wie, kto to byli Wojciech Jaruzelski i Jerzy Popiełuszko.
- Uczeń wie, kto to był Stefan Wyszyński.
- Uczeń wie, kiedy wybrano Karola Wojtyłę na papieża (rok).
- Uczeń zna najważniejsze fakty z życia papieża Polaka.

Na ocenę dobrą:

- Uczeń opanował wymagania na ocenę dostateczną.
- Uczeń wyjaśnia, po co uczy się historii.
- Uczeń wymienia przykłady znalezisk archeologicznych i ocenia ich przydatność dla poznawania przeszłości.
- Uczeń wskazuje różne formy poznawania historii (film fabularny, dzieło malarskie).
- Uczeń rozumie znaczenie źródeł historycznych w pracy historyka, podaje konkretne przykłady.
- Uczeń wie, w jakim celu i gdzie sporządzono pierwsze kalendarze.
- Uczeń rozumie, jakie znaczenie w poznawaniu i nauce historii ma chronologia.
- Uczeń odróżnia różne rodzaje map historycznych.
- Uczeń wskazuje różnice między mapą dawną i współczesną.
- Uczeń poprawnie rysuje tablicę przodków i tablicę potomków.
- Uczeń rozumie znaczenie małej ojczyzny w swoim życiu i w historii.
- Uczeń zna zabytki Krośniewic.
- Uczeń rozumie, że mamy obowiązek chronić nasze symbole narodowe i okazywać im szacunek.
- Uczeń rozumie znaczenie legend w poznawaniu przeszłości.
- Uczeń wymienia przykłady legend związanych z różnymi regionami Polski.
- Uczeń wymienia przyczyny i skutki przyjęcia chrztu przez Mieszka I.
- Uczeń odróżnia źródło historyczne od legendy.
- Uczeń wskazuje na mapie ziemie przyłączone przez Bolesława Chrobrego do Polski.
- Uczeń wymienia postanowienia zjazdu w Gnieźnie.
- Uczeń wskazuje na mapie ziemie wchodzące w skład państwa Kazimierza Wielkiego na początku jego panowania i przyłączone do Polski przez tego władcę. Wymienia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego.
- Uczeń zna herby Wielkiego Księstwa Litewskiego i Królestwa Polskiego.
- Uczeń wymienia przyczyny i skutki unii polsko-litewskiej.
- Uczeń opowiada, jak Krzyżacy założyli swoje państwo.
- Uczeń wskazuje na mapie: Malbork, Gdańsk, Pomorze Gdańskie, Grunwald.
- Uczeń wymienia przyczyny i skutki wielkiej wojny z Krzyżakami.
- Uczeń opowiada, jakie wykształcenie miał Mikołaj Kopernik.
- Uczeń wskazuje na mapie miejsca związane z Mikołajem Kopernikiem.
- Uczeń objaśnia, czego dotyczyła teoria heliocentryczna
- Uczeń rozumie określenie „mąż stanu”.
- Uczeń wie, kto był ostatnim królem z dynastii Jagiellonów.
- Uczeń wymienia trzech królów wybranych na polski tron po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów.
- Uczeń wyjaśnia terminy: potop szwedzki, Lew Lechistanu.
- Uczeń rozumie znaczenie obrony Jasnej Góry w czasach potopu szwedzkiego.
- Uczeń zna datę i przyczyny II rozbioru Polski.
- Uczeń opowiada o bitwie pod Racławicami.
- Uczeń wie, co to była *Konstytucja 3 maja* i rozumie jej znaczenie.
- Uczeń wskazuje na mapie trzy państwa zaborcze i zagarnięte przez nie polskie ziemie.
- Uczeń opowiada o powstaniu Legionów Polskich.

- Uczeń wie, w którym roku wybuchło powstanie listopadowe.
- Uczeń wymienia przyczyny i skutki powstania styczniowego.
- Uczeń rozumie, dlaczego powstańcy styczniowi podjęli walkę partyzancką.
- Uczeń wie, kiedy i za co Maria Skłodowska-Curie otrzymała dwukrotnie Nagrodę Nobla.
- Uczeń omawia dwie polskie orientacje polityczne podczas I wojny światowej.
- Uczeń wie, kto to był Józef Haller.
- Uczeń rozumie, dlaczego I wojna światowa była szansą dla Polski na odzyskanie niepodległości
- Uczeń wie, kto to był Władysław Grabski. Rozumie znaczenie powstania Gdyni i COP dla odrodzonej Polski.
- Uczeń wie, co to było Polskie Państwo Podziemne.
- Uczeń wymienia i omawia formy represji stosowane przez okupantów względem Polaków oraz sposoby walki Polaków z okupantami.
- Uczeń wyjaśnia określenie „żołnierze niezłomni”.
- Uczeń rozumie pojęcia: Urząd Bezpieczeństwa, komuniści, milicja.
- Uczeń podaje przyczyny i skutki zawarcia porozumień sierpniowych oraz wprowadzenia stanu wojennego.
- Uczeń dostrzega związek między działalnością Solidarności a obaleniem komunizmu w Polsce.
- Uczeń zna datę pierwszych częściowo wolnych wyborów parlamentarnych.
- Uczeń opowiada o życiu i działalności Jana Pawła II.
- Uczeń wie, co to były obchody tysiąclecia chrztu Polski.

Na ocenę bardzo dobrą:

- Uczeń opanował wymagania na ocenę dobrą.
- Uczeń rozumie wpływ wydarzeń historycznych na teraźniejszość oraz wpływ współczesnych zdarzeń, także z własnego życia, na kształtowanie się przyszłej historii. Określa czas trwania epok.
- Uczeń rozumie znaczenie pracy archeologa dla poznawania przeszłości.
- Uczeń odczytuje informacje z ilustracji przedstawiającej źródło niepisane.
- Uczeń rozumie, dlaczego należy chronić źródła historyczne.
- Uczeń rozumie, dlaczego inaczej liczymy czas w odniesieniu do okresów przed naszą erą i naszej ery.
- Uczeń na podstawie daty rocznej określa wiek (w odniesieniu do czasów przed naszą erą).
- Uczeń rozumie znaczenie czytania mapy dla poznania zjawisk i procesów historycznych.
- Uczeń rozumie korzyści wynikające z poznania swojej historii i historii swojej rodziny.
- Uczeń znajduje informacje na temat swojej małej ojczyzny.
- Uczeń interesuje się życiem lokalnym.
- Uczeń wie, kim był W. Anders i w jaki sposób był związany z Krośniewicami
- Uczeń rozumie konieczność zdobywania wiedzy o ojczyźnie.
- Uczeń opowiada przykładową legendę związaną z wybranym regionem Polski (inną niż wymagane na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą). Wskazuje w legendzie elementy realne i fikcyjne.
- Uczeń wymienia najważniejsze plemiona żyjące na ziemiach polskich.
- Uczeń rozumie wpływ chrześcijaństwa na rozwój kultury i państwowości.
- Uczeń rozumie znaczenie wykupienia ciała św. Wojciecha przez Bolesława Chrobrego.
- Uczeń podejmuje próbę oceny panowania Bolesława Chrobrego.
- Uczeń rozumie znaczenie panowania Kazimierza Wielkiego dla historii Polski i je ocenia.
- Uczeń omawia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego.
- Uczeń zna rodowód królowej Jadwigi i wie, dlaczego zasiadła ona na polskim tronie.
- Uczeń rozumie znaczenie bitwy pod Grunwaldem.

- Uczeń wyjaśnia, jakie było znaczenie teorii Kopernika dla rozwoju nauki. Rozumie rolę wybitnej jednostki w dziejach.
- Uczeń zna datę II bitwy pod Chocimiem, wie, kto dowodził wojskami polskimi.
- Uczeń rozumie treść drugiej zwrotki *Mazurka Dąbrowskiego*.
- Uczeń ocenia insurekcję kościuszkowską – wskazuje jej mocne i słabe strony.
- Uczeń rozumie znaczenie Napoleona dla sprawy polskiej.
- Uczeń opowiada o działaniu państwa podziemnego podczas powstania styczniowego.
- Uczeń ocenia działalność Marii Skłodowskiej-Curie.
- Uczeń opowiada o początkach niepodległego państwa polskiego.
- Uczeń wymienia trudności, z którymi Polacy zmagali się po odzyskaniu niepodległości.
- Uczeń rozumie, dlaczego należy czcić pamięć Polaków prześladowanych podczas II wojny światowej.
- Uczeń wie, gdzie znajdują się w Krośniewicach i okolicy miejsca pamięci narodowej związane z prześladowaniami ludności polskiej podczas II wojny światowej i zna lokalnych bohaterów tego okresu.
- Uczeń rozumie, dlaczego należy czcić pamięć żołnierzy niezłomnych.
- Uczeń rozumie znaczenie powstania Solidarności dla historii Polski i Europy.
- Uczeń rozumie rolę i znaczenie Kościoła katolickiego w powojennej Polsce.

Na ocenę celującą:

- Uczeń opanował wymagania na ocenę bardzo dobrą.
- Uczeń wskazuje przykładowe wydarzenia historyczne oraz jego przyczyny i skutki. Podaje datę początkową i końcową każdej epoki.
- Uczeń dokładnie omawia elementy stanowiska archeologicznego.
- Uczeń wymienia przykłady zabytków, które można zobaczyć w skansenie.
- Uczeń na podstawie daty rocznej określa połowę wieku (w odniesieniu do czasów przed naszą erą).
- Uczeń oblicza upływ czasu między wydarzeniami przed naszą erą i naszej ery.
- Uczeń odczytuje legendę dowolnej mapy historycznej i wskazuje zamieszczone w legendzie symbole na mapie.
- Uczeń sporządza swoją tablicę przodków do czwartego pokolenia.
- Uczeń wyjaśnia pochodzenie słowa „patriota”.
- Uczeń zna datę bitwy pod Monte Cassino.
- Uczeń, posługując się przykładami, opowiada, jak godło Polski zmieniało się na przestrzeni wieków.
- Uczeń zna legendę o Kraku i Wandzie.
- Uczeń ocenia przyjęcie chrztu przez Mieszka I.
- Uczeń wie, kim był w średniowieczu cesarz i co to jest włócznia św. Maurycego.
- Uczeń ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego.
- Uczeń samodzielnie ocenia unię w Krewie.
- Uczeń zna historię Zawiszy Czarnego. Opowiada o przyjęciu przez Władysława Jagiełłę dwóch nagich mieczy przed bitwą grunwaldzką.
- Uczeń zna najświetniejszych absolwentów Akademii Krakowskiej.
- Uczeń omawia funkcje najważniejszych elementów XVI-wiecznego miasta (na przykładzie Zamościa).
- Uczeń samodzielnie ocenia udział wojsk polskich w bitwie pod Wiedniem.
- Uczeń na podstawie wiedzy z bieżącej lekcji (i ewentualnie z lekcji dodatkowej **Epoka stanisławowska*) wymienia przyczyny rozbiorów Polski.
- Uczeń ocenia działania Napoleona w odniesieniu do Polaków.
- Uczeń ocenia powstanie styczniowe.
- Uczeń zauważa wzrost znaczenia kobiet w rozwoju nauki i kultury w XIX wieku.

- Uczeń ocenia działania Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego w czasie I wojny światowej.
- Uczeń ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej.
- Uczeń wyjaśnia na przykładzie harcerzy z Szarych Szeregów, czy bohaterowie II wojny światowej mogą być wzorem dla współczesnych dzieci i młodzieży.
- Uczeń ocenia działania komunistycznych władz w powojennej Polsce.
- Uczeń ocenia wprowadzenie stanu wojennego oraz przemiany, które zaszły w Polsce po 4 czerwca 1989 roku.